NBZ 4311

IKPL

OKT - 2005

Nytt om gammelt

FÅBERG HISTORIELAG – LILLEHAMMER

Ny bok om husmannsplassene

I desember kommer andre bind i husmannplass-serien. Den første tok for seg husmannsbrukene på østsiden av Lågen og Mjøsa, mens bind nummer to er viet vestsida.

Disse to bøkene blir et viktig bidrag til forståelse av vår kommunes historie, og den forholdsvis nære fortid.

-Det er også trolig første gang i Norge at et slikt registreringsarbeid er gjennomført for en hel kommune, mener lagets leder Ivar Skeide.

Det er Anita Smestad og Ole H. Rønningen, som sammen med mange medhjelpere, som har stått bak det store og umåtelig betydningsfulle arbeidet som er utført.

Den nye boka blir på vel 400 sider og blir så langt den største boka laget har gitt ut.

Markdag på Ulsrud gard

5. juni arrangerte historielaget en tur til Ulsrud gardsmuseum i Auggedalen, et gardsmuseum som eies og drives av Gausdal Historielag.

Det gikk buss fra Jorekstad via Lillehammer busstasjon. Om bord i bussenvar det orientering ved Steinar Ouren og Oddvar Pettersen.

På et flaggsmykket Ulsrud ble deltakerne tatt i mot av Gausdal Historielag med Birgit Kraabøl i spissen. De 90 deltakerne fikk innsiktsfulle orienteringer om garden og historien. Yngvar Mølmen var også tilstede og han fortalte om sitt opphold på Ulsrud under krigen. Han var da lærervikar i Auggedalen og bodde på Ulsrud til freden kom.

Alle gjenstander på Ulsrud er registrert av historielaget, og det er ingen tvil at det er et stort løft for et lite historielag å ha ansvar for drift og vedlikehold at et slikt gardsanlegg

Under gardsbesøket serverte Martha Lien, Kari Brennum og Sissel Skeide kaffe og kaker og deltakerne koste seg denne forsommersøndagen.

Langs Mesnaelva

Nærmere 60 personer deltok på historielagets vandring langs Mesnaelva fra badedammen til elveoset i september. Da Lillehammer feiret sitt 175 års jubileum ble kulturstien langs elva gitt i gave til kommunen, men hærverket har vært omfattende. Skilt er blitt malt, brukket eller kastet, slik at den informasjonen vandrere langs elva får dessverre er liten.

På markdagen var Jan Vidar Lie Pedersen los, og fortalte om løst og fast langs elva.

Det har vært en omfattende virksomhet langs Mesna, og bedriftene var mange. Nå er de fleste av dem borte. Anekdotene og historiene var mange og "elvelosen" ble supplert av flere deltakerne, blant annet tidligere ingeniør Willhelm Wøien som hadde Mesna Kartonfabrikk som sin arbeidsplass i nesten 20 år.

Ny årbok søndag 23.oktober

Søndag 23. oktober kl.18.30 i Bøndernes Hus vil Fåberg historielag presentere sin årbok nr. 24. Der vil det også være salg av den nye boka til medlemmene.

1905, 1945 og 1950-årene er sentrale temaer i boka. Mona Lie Thommessen skriver om brødrene Ola og Willi Bjørneby, den ene motstandsmann, den andre rømte fra England og gikk i tysk tjeneste. Jan Vidar Lie Pedersen har skrevet om Arne Braa Saatvedt, Lillehammer-gutten som ble dømt til døden og henrettet i 1945 etter å ha vært i Gestapos tjeneste. Bodil Finsveen, Gerhard Brodkorb og Helge I. Rønning skriver om barndom under krigen med ulike ståsteder. Flere artikler forteller om 1950-tallet, både om eksosryper, kubikksjarmører og tilhodsstedet Kafe Fønix.

Ny serie med seminarer på høgskolen

Fåberg Historielag i samarbeid med Høgskolen i Lillehammer fortsetter sin serie med åpne kveldsseminarer i lokalhistorie. Det er auditorium C ved høgskolen som er møtestedet, og tidspunktet er onsdager fra klokka 19 til 21.

Onsdag 16. november: Magnhild Bruheim: "Trolldom og hekseprosessar i Gudbrandsdalen".
Hun har arbeidet i NRK, er cand. philol og forfatter, med blant annet flere krimbøker fra Gudbrandsdalen bak seg.

Onsdag 30. november: Arvid Møller: " Huset som aldri sover. Sykehuset i Lillehammer 150 år".
Møller er NRK-medarbeider og forfatter av en rekke bøker om ulike emner.

Onsdag 11. januar: Cæcilie Stang: "Hvem skal eie og bruke fjellet? Historisk dokumentasjon av utmarksrettigheter i Gudbrandsdalen".
Stang er førsteamanuensis og ansatt ved Statsarkivet på Hamar. Hun har blant annet skrev bind en av Fåberg og Lillehammers historie.

Onsdag 25. januar: Ole Rønning assistert av Anita Smestad og Ole H. Rønningen: "Husmannsvesnet på Fåberg vestside".
De tre er alle aktive i Fåberg historielag og bidragsytere til historielagets årbøker.

Onsdag 8. Februar: Jon Vegard Lunde: "Krig, tilpasning og motstand i Gudbrandsdalen og Hedmark".
Lunde har bakgrunn som journalist, kulturkonsulent og forfatter, blant annet av flere bøker om krigsåra i Gudbrandsdalen og Hedmark.

Onsdag 22. Februar: Per Øivind Sandberg;: "Delingen av Oplandenes amt i 1781 i Kristians amt (Oppland) og Hedemarkens amt". Bakgrunn og konsekvenser.
Sandberg er statsarkivar i Hamar og forfatter av flere lokalhistoriske bøker.

Onsdag 8. Mars: Tore Pryser: Mentalitet og mobilitet i slektshistorisk perspektiv– fra Napoleonskrigen til Lillehammer.
Pryser er professor i historie ved høgskolen og forfatter av flere faghistoriebøker.

Nytt utsalgssted for lagets bøker

. Dølaringen har overtatt salget og formidlingen av lagets bøker til bokhandlerne og medlemmene. Dølaringen har tilhold i Chr. Bruunsveg 1 i Nordre Ål, like ved Statsetatenes hus. Boklaget har åpent fra kl.10.00 til 14.30 fra mandag til torsdag. Telefonnummeret er 612 51 255.

Kongens heder for lokalhistorisk arbeid

Ole H. Rønningen, historielagsleder i flere år, er blitt hedret med Kongens fortjenestemedalje for sitt store og omfattende lokalhistoriske arbeid. Det var ordfører Synnøve Brenden Klemetrud som overrakte medaljen under en tilstelning på Maihaugen. Rønningens familie, historielagets styre og andre deltok. Ole H. Rønningens engasjement i lokalpolitikken med tre perioder i kommunestyret ble trukket fram, og ordføreren fortalte at hun hadde arbeidet sammen med Ole H. I politikken.
Ivar Skeide understreket at husmannsprosjektet som Ola har vært med på. trolig er enestående i landsmålestokk. Et slikt arbeid der samtlige husmannsplasser i kommunen er registrert, er nyskapende. Hans innsats for lokalhistorien også på andre områder, både som bidragsyter til årboka, pilgrimsleden og skoleprosjektet Sundgården ble også trukket fram. Ole H. har for Sundgaarden vært til stor hjelp helt siden starten i 1987. Han har demonstrert eldre tekniker og gitt elevene verdifulle kunnskaper om bruk av redskaper på garden i "gamle dager"-
Anita Smestad talte også for Ole H. og takket for samarbeidet gjennom utrolig mange år.